

Összeállító: DR. NOKVAY PÉTER

Összeállítás ideje: 1968.

TART.: HOSSZÚVIZI NÉPI ÉPÍTKEZÉSI ADATOK

1 lap

Földrajzi mutató: HOSSZÚVIZ

Szakmutató: X /

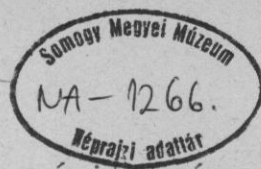
PAPÍRIPARI VÁLLALAT

KISKUNHALASI GYÁRA

LELTÁRKÖRÖS

ÁTVEZETVE AZ EGYS. 4150-es TETELE ALÓL

H o s s z u v i z építkezése

Egyetlen utcából és az utca által középen ketté választott telekből álló jellegzetes zsellértelepülés - sváb zsellérek Csehországból 1823 körüli haranglába védehdő.

Épületanyag beszerzése: a környék erdőinek vegyes faanyagából /tölgy, szil, nyár/ s rekettye vesszőből talpas sövényfonásos, illetve boronás /zsilipelt pallós/ szerkezetű fal és többnyire csapott elejű /felső csonkakontyos/ és "farazatos" végű sátoztető - majd szarufás - kakasülős- kötőgerendás nyeregtető.

Fehéres mocsári földből készített vert fal /tömés/, rozsszalmából zsuppfedél.

Az udvarok és lakóházak a nyugati soron sorakoztak, a kertek az utca tulsó oldalán, a házakkal szemben, a vizenyősebb fekvésű rétek szélén helyezkedtek el, a kert elején tárolták a fát is, itt volt a favágító.

: szántó : rét : udvar : utca : kert : rét : szántó :
: : : : : : : :

A robotosoknak az uradalom kópárpusztai földjén kellett zsellérszolgálatot teljesíteniük.... Később odajártak részért aratni, kaszálni, erdőmunkát végezni.

Rokonságot Bizével tart.

Hagyományos építkezése: a legrégebtek /lakóház/ talpas-sövényfonású felső csonkakontyos "csapott elejű" és "farazatos" hátul zsuppfedésű. Nyoma van a "boronás" /zsilipelt pallós/ talpas építkezésnek is. Suszter István ács egy általa elbontott régi ház falában kb. 180 cm. magasságig boronás falat talált. Az alaprajzok három osztatuak, illetőleg külön bejárati kamarával egyes helyeken négy osztatuak, s falábas hosszú pitaruak vőtak, vagy közép pitarosak, hol a nyitott pitart két kőlábon nyugvó három boltív tartotta.

Még a múlt században elkezdtek a vertfal készítését,.... melyet fehér..... mocsárföldből sulkolták.

Ma már egyetlen zsuppfedél sem található.

Házak eredetileg füstökonyhásak voltak, majd kereszt boltozatos, szabadkémény, illetőleg még később mászókémény /kaminkémény/. Szögletes kemence az ablak nélküli konyha hátsó falánál középen állott, sárból rakott szabad tüzhely, vasháromlábakon, cserépfazékban főztek. Szobában szemeskálya alig van, a századforduló előtt épült épület.

Vertfalu, falábas, zsuppfedeles istállóajták, boronás hidasok is elpusztultak. A 2-3-4 fiókos pajták eredetileg mindenütt keresztben álltak az eléggé tágas udvarokon. A velük egy fedél alá épített istállók előtt gyakran pitar is volt. A tölgyfából épített hidasoknak egyetlen szerényebb képviselője található meg a faluban.